

SAHLGRENKA AKADEMIN INSTITUTIONEN FÖR VÅRDVETENSKAP OCH HÄLSA

Göteborgs universitet
Institutionen för vårdvetenskap och hälsa
 Inger Jansson
 Utbildningsansvarig
inger.jansson@gu.se

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Synpunkter på SOU2019:20 Stärkt kompetens i vård och omsorg.

Göteborgs universitet har beretts möjlighet att lämna synpunkter på SOU 2019:20 Stärkt kompetens i vård och omsorg – Betänkande av Utredningen Reglering av yrket undersköterska. Ärendet har beretts på Institutionen för vårdvetenskap och hälsa som bland annat bedriver sjuksköterskeutbildning, röntgensjuksköterskeutbildning, specialistsjuksköterskeutbildning samt barnmorskeutbildning.

Vi ställer oss i huvudsak positiva till en reglering för yrket undersköterska genom en skyddad yrkestitel. Vi ser också att en tydlighet i vad som krävs för undersköterska respektive vårdbiträde skapar en tydlighet i kompetensnivå.

Dock ser vi problematik inom några områden som vi vill belysa särskilt:

Kapitel 12: överväganden och förslag:

I testen anges att: *”arbetsgivaren måste införa en tydligare arbetsfördelning mellan undersköterskor och andra yrkesgrupper samt organisera arbetet på ett resurseffektivt sätt. Om så inte sker riskerar regleringen i stort att bli verkningslös”*. Hur tillses att arbetsgivaren genomför denna fördelning så att kompetensen används på bästa sätt?

Vidare anges att: *Utredningen anser att förmågan att tala och förstå svenska bör vara en förutsättning för att en elev ska kunna tillgodogöra sig en utbildning. Det är inte rimligt att elever ska kunna få godkända betyg eller en gymnasieexamen när de saknar förmåga att läsa, skriva och kommunicera på svenska*. Kraven på kunskap i svenska språket bör kontrolleras före utbildning till undersköterska påbörjas genom specifika prov. Därefter bör kvaliteten kontrolleras på de vård- och omsorgsutbildningar som ges så att inte elever kan få godkända betyg där kunskap saknas.

Vi anser att det idag saknas tydlig kvalitetskontroll då det visat sig vara kompetensbrist även bland personer som genomgått utbildning. Denna brist gäller inte

enbart språk utan kan även gälla annan måluppfyllelse där tydlig kontroll av utbildningsanordnarna krävs.

12.8 Ansvar för validering av vård- och omsorgspersonalens kompetens

I detta kapitel anges att: *”Utredningen bedömer att landsting och kommuner, i kraft av sitt huvudmannaskap för vård och omsorg, har ett övergripande ansvar för personalens kompetens och för att möjliggöra insatser såsom validering”*. Även här är vi frågande till hur kvalitetskontroll genomförs. Det är en stor satsning och därmed kostnad att validera samtliga personer som idag innehar undersköterskebefattningar. Om vi vill nå en ökad kompetens och därmed patientsäkerhet ställs krav på denna validering då vi idag vet att många personer som innehar dessa tjänster har betyg och examen men ändå saknar kompetens som krävs.

Sammanfattningsvis ser vi en risk med förslaget att stora kostnader läggs på administration, handläggning och validering utan att nå ökad kompetens om inte kraven stärks och kontrolleras bättre inom utbildning. Vårdverksamheten behöver också se över rutiner för att använda kompetensen på bästa sätt.